

**Pełnomocnik Rządu
ds. „Programu dla Odry 2006”**

**Roczne Sprawozdanie
Z działalności Pełnomocnika Rządu
Do Spraw „Programu dla Odry 2006”**

Za okres 1.01.2003 – 31.12.2003

SPIS TABEL	3
WPROWADZENIE	4
WPROWADZENIE	4
1 KOORDYNACJA I WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ „PROGRAMU DLA ODRY 2006”	4
1.1 SAMORZĄDY GMINNE I POWIATOWE	4
1.2 SAMORZĄDY WOJEWÓDZKIE	5
1.3 URZĘDY WOJEWÓDZKIE	5
1.4 MINISTERSTWO ŚRODOWISKA	6
1.5 REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ	6
1.6 BANK ŚWIATOWY	6
1.7 KOORDYNACJA ZADAŃ Z INNYMI INSTYTUCJAMI	6
2 WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ W DORZECZU ODRY, PODEJMOWANYCH W RAMACH INICJATYWY SZCZECIŃSKIEJ, MIĘDZYNARODOWEJ KOMISJI OCHRONY ODRY PRZED ZANIECZYSZCZENIEM ORAZ INNYCH INICJATYW MIĘDZYNARODOWYCH	7
2.1 INICJATYWA SZCZECIŃSKA - PROJEKT ODERREGIO	7
2.2 MIĘDZYNARODOWA KOMISJA OCHRONY ODRY PRZED ZANIECZYSZCZENIEM	8
2.3 POLSKO – BRANDENBurska GRUPA ROBOCZA „ODRA 2006”	8
2.4 INNE INICJATYWY I SPOTKANIA	9
3 WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI, A TAKŻE MIĘDZYRZĄDOWA WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE PROBLEMATYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU DORZECZA ODRY	10
3.1 PROJEKT ENLARGE – NET	10
4 WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZY WSPÓLNOTOWYCH	11
4.1 UMIESZCZENIE „PROGRAMU DLA ODRY” W NARODOWYM PLANIE ROZWOJU NA LATA 2004 – 2006 ORAZ STRATEGII WYKORZYSTANIA FUNDUSZU SPÓJNOŚCI NA LATA 2004 – 2006	11
4.2 NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2004 – 2006.	11
4.3 STRATEGIA WYKORZYSTANIA FUNDUSZU SPÓJNOŚCI NA LATA 2004 – 2006	11
4.4 SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY TRANSPORT GOSPODARKA-MORSKA NA LATA 2004-2006	11
4.5 POZYSKIWANIE ŚRODKÓW Z FUNDUSZY UNIJNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ „PROGRAMU DLA ODRY 2006”	12
5 OPRACOWYWANIE PROJEKTÓW DOKUMENTÓW NIEZBĘDNYCH DO OKREŚLENIA W USTAWIE BUDŻETOWEJ ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ PROGRAMU ORAZ OPRACOWYWANIE PRELIMINARZA WYDATKÓW ZGODNIE Z KIERUNKAMI ZADAŃ, USTALONYMI PRZEZ KOMITET STERUJĄCY PROGRAMU	15
6 PRZYGOTOWYWANIE PLANÓW FINANSOWO-RZECZOWYCH ORAZ HARMONOGRAMU DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W RAMACH PROGRAMU	16
7 PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POZYSKIWANIA POZABUDŻETOWYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU ZE ŹRÓDEŁ KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH	17
8 ANALIZOWANIE I OCENIANIE ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH I EKONOMICZNYCH Z DZIEDZIN ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PROGRAMU	17
9 INICJOWANIE KONTROLI PRZEBIEGU REALIZACJI INWESTYCJI I PROJEKTÓW PROGRAMU	18
10 REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POWIERZONYCH PRZEZ RADĘ MINISTRÓW LUB PREZESA RADY MINISTRÓW, ZWIĄZANYCH Z PROGRAMEM ORAZ ZE ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJEM DORZECZA ODRY	18
11 PODSUMOWANIE I WNIOSKI	19

SPIS TABEL

Tabela 1. Projekty przeciwpowodziowe zgłoszone do Funduszu Spójności przez Pełnomocnika.....	12
Tabela 2. Projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej z dorzecza Odry zgłoszone do Funduszu Spójności w 2003r.....	13
Tabela 3. Projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej z dorzecza Odry zatwierdzone do przygotowania aplikacji do Funduszu Spójności. (stan na grudzień 2003r.)	13
Tabela 4. Projekty przygotowywane do zgłoszenia do ERDF-u z województw w dorzeczu Odry	14
Tabela 5. Projekty przygotowywane do zgłoszenia do ERDF-u z województw w dorzeczu Odry - ochrona przeciwpowodziowa.	15
Tabela 6. Podział rezerwy celowej - „Program dla Odry 2006”	16

WPROWADZENIE

W roku 2003 po raz pierwszy w budżecie państwa przeznaczono środki finansowe skierowane bezpośrednio na realizację zadań „Programu dla Odry 2006”. Była to rezerwa celowa w wysokości 50 mln zł. Na mocy przyjętej przez Sejm Rzeczypospolitej ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry - 2006” (Dz. U. Nr 98, poz. 1067, Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 Nr 216, poz. 1827) rok 2003 był drugim rokiem jego realizacji. W roku 2003 Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” kontynuował podjęte wcześniej działania związane z upowszechnieniem idei Programu wśród społeczności ośmiu województw z dorzecza Odry. „Program dla Odry 2006” buduje bowiem bezpieczeństwo kilku milionów ludzi mieszkających nad Odrą i jej dopływami, jest szansą na aktywizację gospodarczą obszarów zniszczonych przez powódzie. Liczne wizyty i bezpośrednie kontakty ze społecznością lokalną świadczą o tym, że realizacja Programu spotyka się z szerokim poparciem i życzliwym przyjęciem. Z realizacją Programu związane są również wielkie nadzieje, że powódzie podobne do powodzi tysiąclecia z 1997 r. czy powodzi z lat 2000-2002 nie spowodują tak ogromnych strat materialnych i spustoszeń w psychice ludzkiej, a co najważniejsze nie doprowadzą do śmierci bezbronnych ludzi mieszkających nad rzekami.

Do najważniejszych inwestycji oddanych w 2003 r. należy zaliczyć jaz Lipki, obwałowania Wyspy Pasieka w Opolu, wał okrężny Mokrego Dworu we Wrocławiu. Dalsza konsekwentna realizacja Programu doprowadziła do uregulowania 150 km rzek i potoków oraz do wybudowania bądź zmodernizowania ponad 30 km wałów. Ponadto wyremontowane zostały 2 stopnie wodne, 2 jazy i 1 śluza. Zalesiono ponad 3,5 tys. ha nieużytków porolnych oraz przebudowano drzewostany na powierzchni prawie 8 tys. ha. W trakcie roku 2003 prowadzone były prace przy budowie ponad 20 zbiorników małej retencji, przynajmniej 10 zbiorników zostało poddanych konserwacji a dla kolejnych dziesięciu opracowywano dokumentację. Dzięki dofinansowaniu z Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zakończona została budowa 22 oczyszczalni ścieków, modernizacja bądź rozbudowa 32 obiektów, a także zakończono 300 zadań z zakresu kanalizacji o łącznej długości ponad 1 000 km.

Rok 2003 był rokiem przygotowań dokumentacji i opracowań studialnych, które w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej pozwolą na uzyskanie dofinansowania i szybką realizację zadań Programu. Pełnomocnik, korzystając z upoważnień zawartych w § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 marca 2002 roku w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry - 2006” (Dz. U. Nr 31, poz. 278) mocno zaangażował się w sprawy związane z Odrą graniczną. Udział w wielu spotkaniach z udziałem strony niemieckiej wskazuje, że strona niemiecka zaczyna poważnie traktować realizowany po polskiej stronie „Program dla Odry 2006” i pomimo wcześniejszej dezaprobaty stara się uzgadniać lokalizację nowych inwestycji. Niestety w odniesieniu do już rozpoczętych inwestycji (port w Schwedt, kanał HoFriWa) konieczne jest zawarcie porozumień na szczeblu rządowym, co nie leży w kompetencji Pełnomocnika.

1 KOORDYNACJA I WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ „PROGRAMU DLA ODRY 2006”

Stosownie do § 2 pkt 1 i pkt 5 Rozporządzenia o ustanowieniu Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” w zakresie koordynowania realizacji zadań Programu w okresie sprawozdawczym współpracowano z:

- samorządami gminnymi,
- samorządami powiatowymi,
- 8 samorządami wojewódzkimi i instytucjami bezpośrednio im podległymi (Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych),
- 8 urzędami wojewódzkimi,
- Ministerstwem Środowiska i instytucjami podległymi resortowi środowiska (Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych),
- Ministerstwem Infrastruktury,
- Kancelarią Prezesa Rady Ministrów,
- Bankiem Światowym.

1.1 Samorządy gminne i powiatowe

W zakresie koordynacji prac na szczeblu gminnym pracownicy Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” analizowali oraz kontaktowali się w sprawie opracowania planów

zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji związanych z realizacją Programu. Podjęto szeroką akcję informowania o zadaniach Programu, nawiązując współpracę ze wszystkimi samorządami gminnymi z obszaru ośmiu województw nadodrzańskich. Do ponad 1000 gmin wystosowano pisma informujące o realizacji zadań Programu oraz o konieczności sporządzania dla nich stosownych studiów, czy planów wynikających z nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Informacja spotkała się z dużym zrozumieniem i niejednokrotnie była pierwszym sygnałem o tym, że „Program dla Odry 2006” istnieje i jest realizowany. Nadal utrzymywano bezpośredni kontakt z samorządami, które w sposób bezpośredni zostały dotknięte skutkami powodzi z roku 1997 oraz z lat 2000, 2001 i 2002. Analizując potrzeby i wnioski samorządów daje się zauważyć ogromną potrzebę budowy wielofunkcyjnych zbiorników retencyjnych, które obok funkcji przeciwpowodziowej pełniłyby również rolę zbiorników wody pitnej lub spełniały inne funkcje. Ma to szczególne znaczenie w obszarach górskich, zwłaszcza w okresach niskich stanów wód. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom Pełnomocnik przy dużej przychylności samorządów gminnych i powiatowych rozpoczął opracowanie studiów wykonalności dla 4 zbiorników.

Pracownicy Biura Programu dla Odry 2006 uczestniczyli czynnie w kilkudziesięciu spotkaniach w siedzibach jednostek samorządu gminnego w zakresie:

- współpracy z gminami w celu realizacji Programu ochrony wód zlewni rzek Ślęza i Oława,
- współpracy z 17 gminami ze zlewni Baryczy w celu realizacji i finansowania „Programu ochrony zlewni Baryczy”,
- współpracy z 15 samorządami powiatu kłodzkiego oraz powiatu prudnickiego w celu ochrony przed powodzią Ziemi Kłodzkiej,
- budowy zbiornika Racibórz w gminie Lubomia,
- pomocy w przygotowaniu realizacji zbiornika retencyjnego w gminie Świebodzice,
- likwidacji szkód powodziowych w gminie Burkatów,
- usuwania skutków powodzi w gminie Stare Bogaczowice,
- rozwoju turystyki w Dolinie Środkowej Odry, Urząd Miasta Głogów,
- przygotowania budowy przeprawy mostowej Brzeg Dolny, gmina Miękinia,
- budowy zbiornika przeciwpowodziowego Chwalimierz, gmina Środa Śląska
- otwarcia szlaku rowerowego „Bliżej natury” w Głogowie,
- budowy stopnia wodnego Malczyce,
- powołania Odrzańskiego Parku Krajobrazowego,
- wykonania prac modernizacyjnych na Kaczawie w przekroju miasta Legnica,
- elektrowni wodnych w Pilchowicach,
- programów wodno-ściekowych w gminie Turawa,
- budowy zbiornika Jamnik na terenie gminy Żmigród,
- budowy zbiornika Grobla w gminie Paszowice,
- budowy zbiorników i polderów w dorzeczu Kaczawy.

1.2 Samorządy wojewódzkie

W roku 2003 nastąpiła dalsza intensyfikacja współpracy z administracją samorządową szczebla wojewódzkiego. W ciągu roku dokonywano szeregu uzgodnień oraz współpracowano w zakresie realizacji zadań Programu, za które odpowiedzialne są Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych. Liczne spotkania, które odbyły się w jednostkach wskazują na duże niedoszacowanie zadań z zakresu odbudowy i modernizacji wałów. Zgłoszone podczas spotkania w grudniu 2003 r. potrzeby na rok 2004 znacznie przewyższają możliwości finansowe wynikające z kwoty, jaką dysponuje Pełnomocnik Rządu ds. „Programu dla Odry 2006”. Jak wynika ze zgłoszonych wniosków tylko na 2004 r. potrzebna jest kwota 140 mln zł.

Obecni na spotkaniu Dyrektorzy Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych jednoznacznie opowiedzieli się za dotychczasowym modelem podziału rezerwy dla wszystkich Zarządów. Środki, które są przeznaczane z „Programu dla Odry 2006” stanowią podstawowe, ale nie jedyne ich źródło. Dzięki tym środkom Zarządy występują o dotacje oraz pożyczki na realizację swoich zadań, które są zgodne z Programem.

1.3 Urzędy Wojewódzkie

W toku prowadzonych spraw dokonywano bezpośrednich uzgodnień w zakresie realizacji zadań Programu w obrębie województwa śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego, lubuskiego łódzkiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Wskazywano na konieczność ścisłej współpracy w zakresie realizacji zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową. Rozmowy prowadzone z Wojewodą

Opolskim wskazują, że pomimo znacznych nakładów finansowych na ochronę od powodzi miasta Opola, inwestycje należy kontynuować poprzez budowę polderu Opole.

1.4 Ministerstwo Środowiska

W zakresie koordynacji zadań Programu bezpośrednich ustaleń dokonywano w:

- Departamencie Zasobów Wodnych,
- Departamencie Leśnictwa,
- Departamencie Integracji Europejskiej.

Podczas kilku wizyt Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” w Ministerstwie Środowiska dokonano ustaleń dla zadań realizowanych przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej w zakresie rzeczowym i wielkości przeznaczanych nakładów na 2003 r. Ustalono, które zadania należy w pierwszej kolejności realizować i dla których konieczne jest wsparcie ze środków zewnętrznych. W zakresie zadań z komponentu „Lasy” koordynację prowadzono wspólnie z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych we Wrocławiu, wyznaczoną przez Dyrektora Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych jako jednostką koordynującą i działającą w imieniu pozostałych dyrekcji z dorzecza Odry.

1.5 Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej

W związku z faktem realizacji przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej zadań Programu z dorzecza Odry w stopniu przekraczającym 50% kwot przeznaczonych na jego realizację Biuro Pełnomocnika w sposób bezpośredni współpracowało ze wszystkimi Regionalnymi Zarządami Gospodarki Wodnej z dorzecza Odry (RZGW Gliwice, Wrocław, Poznań i Szczecin). Przy wydatnej pomocy merytorycznej Zarządów Pełnomocnik opracował i zgłosił wnioski do Funduszu Spójności na zadania związane z ochroną przeciwpowodziową oraz Odrzańską Droga Wodną. W zakresie zadań związanych z modernizacją Wrocławskiego Węzła Wodnego dokonano wspólnie z RZGW Wrocław oceny wykonania niezbędnych dokumentacji projektowych.

1.6 Bank Światowy

W związku z opracowywanym na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu „Studium wykonalności dla zbiornika Racibórz na rzece Odrze” finansowanym w ramach projektu Banku Światowego, dokonywano uzgodnień z Biurem Koordynacji Projektu Banku Światowego z siedzibą we Wrocławiu. Uzgodnienia dotyczyły różnych aspektów finansowania zadania Wrocławski Węzeł Wodny w powiązaniu z wykonywanym przez firmę Jacobs Gibb „Studium wykonalności dla zbiornika Racibórz na rzece Odrze”. Współpraca dotyczyła również realizacji innych zadań koordynowanych przez BKPBS.

1.7 Koordynacja zadań z innymi instytucjami

1.7.1 Ocena stanu ekologicznego Jeziora Turawskiego w celu opracowania działań na rzecz jego poprawy

Podczas wizyt Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” w siedzibach władz województw nadodrzańskich, w szczególności w Szczecinie, Katowicach i Opolu zwracano uwagę na fakt zmniejszania się pojemności retencyjnej zbiorników zaporowych wskutek procesu zamulania. Procesowi temu towarzyszy również sukcesywne pogarszanie się stanu ekologicznego zbiorników. Postępujący proces zamulania, prowadzący w efekcie do zarastania zbiornika powoduje, że zbiornik traci swoją funkcję powodziową, retencyjną, a także rekreacyjną. Najbardziej drastycznie procesy te wpłynęły na stan Jeziora Turawskiego na Małej Panwi, doprowadzając do zakwitnięcia niebezpiecznych glonów. W efekcie zbiornik, który obok funkcji przeciwpowodziowej pełnił funkcję rekreacyjną dla aglomeracji śląskiej i opolskiej utracił swoje pierwotne walory. Badania dotyczące określenia stopnia zamulenia zbiornika Turawa będą pierwszym przedsięwzięciem o tak szerokim zasięgu, pozwalającym na zdiagnozowanie pozostałych zbiorników leżących w dorzeczu Odry, takich jak: Jeziora Nyskie, Lubachowickie, Pilchowickie, Jeziorko, Dąbie, Zalew Szczeciński. Kompleksowe podejście do problemu określenia stopnia zamulenia jest o tyle ważne, iż nakłady na ich likwidację są bardzo duże. Realizacja projektu wykonywanego przez zespół naukowców pochodzących z ośrodków badawczych w kraju i zagranicą daje gwarancję, że wypracowana metodologia badawcza będzie właściwa do przyjęcia optymalnych rozwiązań dla innych jezior zaporowych. Zadanie jest o tyle ważne, iż ochrona jakości wód jest zadaniem priorytetowym

w pierwszym okresie planowania unijnego na lata 2004 - 2006, a wynegocjowane przez Polskę okresy przejściowe mogą okazać się niewystarczająco długie. Dodatkowo zobowiązania wiążą się z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej UE, która jasno wskazuje na potrzebę zatrzymania wszelkich procesów degradacyjnych oraz ich szybką naprawę. Wyniki zespołu badawczego i zaproponowane działania naprawcze staną się podstawą do opracowania wniosków i ubiegania się o środki z funduszy europejskich.

1.7.2 Koordynacja działań zmierzających do przygotowania i realizacji Systemu Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry (SIPDO)

W ramach środków będących w dyspozycji Pełnomocnika z przeznaczeniem na opracowania dokumentacyjne opracowano „Koncepcję budowy Systemu Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry” stanowiącą ogólny projekt struktury Systemu, który ma dać Pełnomocnikowi Rządu rozwojowe narzędzie informatyczne, pozwalające na sprawną i ekonomiczną koordynację realizacji zadań „Programu dla Odry 2006”, tworzące podwaliny systemu informatycznego dającego możliwość zintegrowanego zarządzania gospodarką w zlewni, realizującego warunki porozumień międzynarodowych i spełniającego standardy europejskie oraz przepisy prawa polskiego.

Z powodzeniem podjęto też starania o pozyskanie danych z zasobu Głównego Geodety Kraju (m.in. rastrowe mapy topograficzne oraz dane ogólnogeograficzne) oraz z innych instytucji związanych z dorzeczem Odry (np. Dane dotyczące Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000). Materiały te stanowią bogaty zbiór informacji będących podstawą budowy pierwszego etapu systemu informatycznego, który zostanie zakończony w czerwcu b. r. Docelowo system ma być wykorzystany nie tylko dla potrzeb Pełnomocnika, jego Biura oraz jednostek bezpośrednio realizujących Program, ale też przez szereg innych inicjatyw, w których Pełnomocnik uczestniczy (Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem, projekty bliźniacze itp.). Poprzez zastosowanie technologii internetowej SIPDO ma szansę spełniać też rolę edukacyjną i promocyjną, a także wytyczyć nowe trendy w rozwoju technologii GIS w Polsce.

2 WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ W DORZECZU ODRY, PODEJMOWANYCH W RAMACH INICJATYWY SZCZECIŃSKIEJ, MIĘDZYNARODOWEJ KOMISJI OCHRONY ODRY PRZED ZANIECZYSZCZENIEM ORAZ INNYCH INICJATYW MIĘDZYNARODOWYCH

Pełnomocnik Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” został upoważniony na mocy Rozporządzenia RM z dnia 12.03.2002r. do podejmowania działań w zakresie: koordynowania realizacji zadań Programu dla Odry 2006, współpracy w zakresie działań w dorzeczu Odry podejmowanych w ramach Inicjatywy Szczecińskiej, Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem oraz innych inicjatyw międzynarodowych, współpracy z międzynarodowymi organizacjami i instytucjami, a także międzyrządowej współpracy w zakresie problematyki zrównoważonego rozwoju dorzecza Odry. Organy administracji rządowej są obowiązane do współdziałania i udzielania pomocy Pełnomocnikowi w realizacji jego zadań, w szczególności przez udostępnianie mu wszelkich niezbędnych informacji. W sprawach międzynarodowych Pełnomocnik jedynie współpracuje z organizacjami i instytucjami, bierze udział w spotkaniach i konferencjach w charakterze członka lub obserwatora, uzgadnia interesy obu stron w ramach ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry, dąży do osiągnięcia porozumień na szczeblu rządowym. Dorzecze Odry to obszar międzynarodowych wód granicznych, w granicach woj. dolnośląskiego zlewnia przylega do terytorium Republiki Czeskiej oraz Republiki Federalnej Niemiec. „Program dla Odry 2006” jest ważnym elementem współpracy międzynarodowej. Pełnomocnik Rządu ds. Programu dla Odry 2006 jest przewodniczącym Polsko – Brandenburskiej Grupy Roboczej „Odra 2006” powołanej w 1998r., bierze również udział w pracach Polsko – Niemieckiej Komisji Wód Granicznych oraz Polsko – Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Przygranicznej. Poza jednostkami resortowymi we Wrocławiu mają również swoje siedziby: Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem oraz Biuro Koordynacji Projektu Banku Światowego, z którymi Pełnomocnik ściśle współpracuje.

2.1 Inicjatywa Szczecińska - PROJEKT ODERREGIO

W wyniku rozmów ze stroną niemiecką zostały przekazane materiały końcowe projektu „ODERREGIO I”, który był realizowany w latach 1999 - 2001 w ramach Inicjatywy Wspólnoty Europejskiej INTERREG IIC w obszarze CADSES. Wyniki końcowe projektu wskazały na celowość kontynuowania tego typu inicjatyw na obszarze dorzecza Odry w szerszym niż dotychczas zakresie tematycznym. W związku z tym, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami ze stroną niemiecką, Pełnomocnik złożył w 2002 r. aplikację „Transgraniczny program zapobiegania powodzi

z uwzględnieniem działań z zakresu gospodarki przestrzennej w dorzeczu Odry” w celu uzyskania dofinansowania projektu z puli pomocy technicznej funduszu PHARE CBC. W dniu 14 lutego obradował Krajowy Komitet Sterujący Phare CBC, który nie wniósł zastrzeżeń do projektu. W dniach 19-20 marca 2003 r. odbyło się spotkanie wspólnego Komitetu Współpracy, podczas którego podjęto decyzję o finansowaniu zadań. Projekt ma charakter suplementarny do niemieckiej aplikacji „ODERREGIO II”. Po stronie polskiej projekt ten będzie realizował zasady prewencyjnej gospodarki przestrzennej w dorzeczu Odry, lecz także, poprzez współpracę transgraniczną, będzie realizował zalecenia Komisji Europejskiej dotyczące współdziałania państw starających się o przyjęcie do Unii Europejskiej. Podczas spotkania, które odbyło się we Wrocławiu dnia 27 lutego 2003 r. strona niemiecka poinformowała, że proces decyzyjny dot. projektu Oderregio II został zakończony, a projekt został przyjęty na posiedzeniu Interreg w Rzymie.

Strona polska zaproponowała podpisanie porozumienia polsko – niemiecko – czeskiego o bezpłatnym udostępnianiu materiałów kartograficznych oraz podkreśliła konieczność dokonania standaryzacji używanego oprogramowania.

Pan Wicewojewoda Stanisław Janik oraz przedstawiciele biura wzięli udział w charakterze obserwatora w przetargu zorganizowanym przez Wydział Wspólnego Planowania Berlin – Brandenburgia na kontynuację projektu Oderregio II, który odbył się w Poczdamie dnia 3 listopada 2003r. W wyniku procedury przetargowej spośród 4 firm wybrano firmę Infrastruktur & Umwelt Professor Böhm und Partner / IU Consult GmbH (Niemcy), która będzie kontynuowała realizację projektu Oderregio.

2.2 Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem (MKOOpZ)

Dnia 15.10.2003r. Pan Czesław Śleziak, Minister Środowiska zatwierdził oficjalnym pismem skład delegacji Rzeczypospolitej Polskiej w MKOOpZ, na mocy którego członkami delegacji polskiej MKOOpZ są Lech Poprawski (przewodniczący Podgrupy Roboczej AH1 „Mapy / GIS”) oraz Zbigniew Dubniański (członek grupy roboczej „Wody podziemne”).

Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem w 2003 r. podporządkowała swoje prace wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej Unii Europejskiej. Sekretariat MKOOpZ wystąpił dnia 27.07.2003r. do EuroGeographics o określenie kosztów licencji i udostępnienie materiałów zgromadzonych w ramach projektu EuroGlobalMap, niezbędnych do wdrożenia RDW na międzynarodowym obszarze dorzecza Odry. Narady podgrupy roboczej AH1 „Mapy / GIS” doprowadziły do wypracowania zasad wymiany informacji oraz zinwentaryzowania zasobów GIS dot. dorzecza Odry w Polsce, Niemczech i Czechach.

Podczas 1-szej narady uzgodniono konieczność podpisania porozumienia geodetów o nieodpłatnym przekazywaniu danych. Istnieje potrzeba podpisania porozumienia pomiędzy szefami służb kartograficznych Polski, Czech i Niemiec jak również dołączenia do podgrupy Mapy/GIS przedstawicieli Urzędów Geodezji i Kartografii z Polski, Czech i Niemiec. PGR A1 przyjęła formalne stanowisko, że podstawowym materiałem wyjściowym do pracy PGR A1 będą mapy EuroGlobalMap.

2.3 Polsko – Brandenburska Grupa Robocza „Odra 2006”

Polsko – Brandenburska Grupa Robocza „Odra 2006” została powołana w roku 1998 w celu uzgadniania wspólnej strategii ochrony przeciwpowodziowej oraz w celu skoordynowania działań prowadzonych w dorzeczu Odry przez Polskę i Brandenburgię. Grupa ta przygotowała i podpisała Wspólny Program „Przyszłość i bezpieczeństwo dla dorzecza Odry” oraz porozumienie o wymianie ekspertów z Polski i Niemiec w przypadku wystąpienia powodzi.

W dniach 6-7 marca 2003r. w Ratzdorf odbyło się 13 - te posiedzenie Polsko – Brandenburskiej Grupy Roboczej „Odra 2006”. Strona niemiecka poinformowała o trwających od 1997 roku przedsięwzięciach modernizacyjnych wałów odrzańskich. Omówiono problemy związane z tworzeniem wspólnej jednolitej bazy danych dla dorzecza Odry, która będzie spełniała wymogi Ramowej Dyrektywy Wodnej. Istotą problemu jest przede wszystkim brakująca baza kartograficzna. Obie strony dokonały wymiany informacji na temat projektu Oderregio. Strona polska przedstawiła nową strukturę Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem. Podczas posiedzenia dyskutowano na temat rozbudowy drogi wodnej Odra – Hawela. Strona polska przedstawiła cele „Programu dla Odry 2006” i wskazała na rozbieżności pomiędzy Programem a planowanym przedsięwzięciem modernizacyjnym niemieckiego Zarządu Dróg Wodnych. Obie strony zgodziły się,

że obecnie trwające uzgodnienia pomiędzy RZGW Szczecin i Urzędem Wodno – Żeglugowym w Eberswalde należy zakończyć jak najszybciej. Konieczna jest w związku z tym poprawa wymiany fachowych informacji oraz wypracowanie rozwiązań prowadzących do zawarcia kompromisu.

Dnia 24 kwietnia 2003 r. z wizytą we Wrocławiu przebywał Premier Brandenburgii – Pana Matthias Platzeck. Podczas wizyty Pana Premiera poruszano problemy współpracy polsko - niemieckiej na wodach granicznych, wspólnych przedsięwzięć ochrony przeciwpowodziowej, połączenia „Programu dla Odry 2006” z niemieckimi planami oraz współpracy w ramach „Polsko-Brandenburskiej Grupy Roboczej Odra 2006”. Dyrektor Lech Poprawski przedstawił prezentację na temat „Programu dla Odry 2006”, którego ważnym elementem jest współpraca ze stroną niemiecką. Strona polska podkreśliła, że istnieje bardzo dobra współpraca z Prof. Niesche – Przewodniczącym Strony Niemieckiej Grupy „Odra 2006” oraz z autorem Programu Prof. Zaleskim.

2.4 Inne inicjatywy i spotkania

Pełnomocnik Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” bierze czynny udział w uzgodnieniach dotyczących żeglugi na Odrze i dąży do osiągnięcia porozumienia w tej sprawie pomiędzy stroną polską i niemiecką. Pełnomocnik reprezentuje pogląd, aby trwającą obecnie budowę połączenia wodnego Magdeburga z Berlinem wraz z planowaną rozbudową kanałów Odra – Hawela oraz HoFriWa połączyć z założeniami „Programu dla Odry 2006” w odniesieniu do granicznego odcinka rzeki Odry. Należy dążyć do tego, aby przy okazji ustalania tras rejsów dużych statków w rejonie Szczecina włączyć stronę niemiecką poprzez partycypację w kosztach w przebudowę lub modernizację dwóch mostów na rzece Odrze Zachodniej, które limitują żeglugę w Szczecińskim Węźle Wodnym.

2.4.1 Spotkanie polsko - niemieckie, kanał HoFriWa

W dniach 3-4 czerwca 2003r. w Szczecinie odbyła się konferencja na temat żeglugi i planowania przestrzennego na odcinku Dolnej Odry w kontekście polsko – niemieckiej współpracy transgranicznej zorganizowana przez Ministerstwo Infrastruktury oraz Komitet ds. Gospodarki Przestrzennej Polsko – Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Przygranicznej i Regionalnej. W czasie konferencji dyr. Lech Poprawski wygłosił referat na temat „Programu dla Odry 2006” i jego znaczenia dla dolnego odcinka Odry i regionu Szczecin – Świnoujście”.

2.4.2 Wykorzystanie wody z Nysy Łużyckiej do zalewania dawnych kopalni odkrywkowych na Łużycach

Dnia 20 marca 2003 r. w Görlitz odbyła się konferencja prasowa „Transgraniczne wykorzystanie wody z Nysy Łużyckiej do zalewania dawnych kopalni odkrywkowych na Łużycach – koncepcja i realizacja”, w której wzięli udział przedstawiciele Pełnomocnika Rządu ds. Programu dla Odry 2006. Negocjacje ze stroną polską nie zostały jeszcze zakończone, pomimo tego niemiecka spółka LMBV rozpoczęła pobór wody z Nysy Łużyckiej. Dyr. Lech Poprawski przedstawił oficjalne stanowisko Pełnomocnika Rządu ds. Programu dla Odry 2006 uzgodnione z Ministerstwem Środowiska RP.

Zdaniem Pełnomocnika Rządu ds. Programu dla Odry 2006 koncepcja przerzutu wody z Nysy Łużyckiej do zalewania dawnych kopalni odkrywkowych na Łużycach wymaga szczegółowej analizy oraz uzgodnień prac należących do właściwości Polsko – Niemieckiej Komisji do spraw Wód Granicznych, która jest wspólnym organem do realizacji umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. W związku z tym, że realizacja przedsięwzięcia ograniczyłaby drastycznie zasoby wodne rzeki należy przeprowadzić konsultacje w zakresie ocen oddziaływania na środowisko oraz dwustronne uzgodnienia. Wyrażenie zgody strony polskiej na pobór wody przez stronę niemiecką będzie możliwe po podpisaniu umowy w sprawie wyrównania strat poniesionych przez polskie elektrownie wodne.

2.4.3 Polsko – Niemiecka Komisja ds. Wód Granicznych

Celem Komisji jest racjonalne zagospodarowanie i ochrona wód granicznych oraz poprawa ich jakości. Podczas ostatniego XI posiedzenia, które odbyło się w dniach 24-26 czerwca 2003r. w Miśni, przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu ds. Programu dla Odry 2006 - Pan Zbigniew Dubniański zaprezentował stan realizacji „Programu dla Odry 2006” oraz plany na lata następne. Podczas posiedzenia dokonano przeglądu aktualnego stanu współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. Komisja przyjęła do wiadomości streszczenie sprawozdania o jakości wód granicznych za 2002 rok. W porównaniu z rokiem poprzednim jakość wód granicznych w 2002 roku nie uległa pogorszeniu.

2.4.4 Współpraca polsko – czeska

Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Programu dla Odry 2006 współpracuje ze stroną czeską w ramach Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem oraz w ramach Projektu Oderregio. W dniach 28 - 29 kwietnia 2003 r. odbyło się Polsko – Czeskie Forum wymiany doświadczeń przeciwpowodziowych w Kliczkowie. Podczas spotkania strona czeska przedstawiła swoje doświadczenia w zakresie ochrony zabytków podczas powodzi w Czechach. Dyr. Lech Poprawski przedstawił prezentację na temat powodzi w roku 1997 w Polsce oraz na temat przedsięwzięć zawartych w „Programie dla Odry 2006”. Pełnomocnik Rządu ds. Programu dla Odry 2006 zainteresowany jest nawiązaniem kontaktów ze stroną czeską i powołaniem polsko – czeskiej grupy roboczej ds. Odry. We wrześniu 2002 roku na VIII posiedzeniu Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej Wojewoda Dolnośląski złożył wniosek utworzenia w ramach Komisji specjalnej polsko - czeskiej grupy roboczej ds. Programu dla Odry 2006.

3 WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI, A TAKŻE MIĘDZYRZĄDOWA WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE PROBLEMATYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU DORZECZA ODRY

3.1 Projekt Enlarge – Net

Projekt ENLARGE-NET został powołany do życia z inicjatywy miasta Drezna – stolicy kraju związkowego Saksonii pod koniec października 2002 roku w ramach programu pilotażowego Unii Europejskiej. Celem projektu jest wspieranie władz lokalnych i regionalnych z Euroregionów przygranicznych w ich przygotowaniach do poszerzenia UE. Projekt ma przyczynić się do nawiązania stałych kontaktów pomiędzy nimi, jak i innymi podmiotami z Saksonii, Dolnego Śląska i płn. Czech.

Projekt rozpoczął się 20 maja 2003 roku, w jego ramach utworzono pięć tematycznych grup roboczych. Przedstawiciel Biura Pełnomocnika jest członkiem grupy 4 - ochrona środowiska / ochrona przed katastrofami. Dnia 24 czerwca 2003 r. miała miejsce w Dreźnie konferencja otwierająca projekt Enlarge-Net.

Przedstawiciel Biura Pełnomocnika - Pani Aneta Klodek uczestniczyła w 1-szych warsztatach grupy 4, które odbyły się w Dreźnie w dniach 23-25 października 2003 r.

Na podstawie prezentacji multimedialnej omówiono podział kompetencji oraz instytucje biorące udział w projekcie. Strona czeska i niemiecka dokonały przedstawienia struktur dot. ochrony przed katastrofami w swoich krajach.

4 WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZY WSPÓLNOTOWYCH

4.1 Umieszczenie „Programu dla Odry” w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004 – 2006 oraz Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004 – 2006

Pełnomocnik od początku konstruowania dokumentów programowych, pozwalających na późniejsze wnioskowanie o wsparcie z budżetu Unii Europejskiej, usilnie zabiegał o wpisanie całości Programu w Narodowym Planie Rozwoju, Sektorowych Programach Operacyjnych oraz w Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004 - 2006.

4.2 Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004 – 2006.

W lutym 2003 roku Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej wydało ostateczną wersję Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004 – 2006. Wszelkie starania o nadanie odpowiedniej pozycji i rangi „Programowi dla Odry 2006” zaowocowały umieszczeniem Programu jako całości w Narodowym Planie Rozwoju. „Program dla Odry 2006” wymieniono jako program krajowy, służący realizacji 3 osi rozwoju NPR: Tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności jako program krajowy. Zapis taki gwarantuje realizację zadań Programu w oparciu o fundusze unijne, a w szczególności Fundusz Spójności. Niestety Pełnomocnik nie został członkiem Komitetu Sterującego do Spraw Funduszu Spójności. Ilość zgłaszanych zadań przez samego Pełnomocnika jak i inne jednostki, które dotyczą zadań przeciwpowodziowych, jakości wody, ochrony środowiska czy gospodarki wodnej sprawia, że udział Pełnomocnika jest konieczny ze względu na upoważnienia, jakie posiada w zakresie koordynacji i współpracy w zakresie działań w dorzeczu Odry.

4.3 Strategia Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004 – 2006

W lutym 2004 roku Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej wydało Strategię wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004 – 2006. Zapisy tego dokumentu otwierają możliwości współfinansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach „Programu dla Odry 2006”, o wartości pojedynczego projektu przekraczającej 10 mln EUR. Prace rozpoczęte w roku 2002 nad umieszczeniem „Programu dla Odry 2006” w Funduszu Spójności zaowocowały zapisami w Strategii odnoszącymi się bezpośrednio do realizacji priorytetowych zadań określonych w „Programie dla Odry 2006” z wykorzystaniem środków z tego źródła.

4.4 Sektorowy Program Operacyjny Transport Gospodarka-Morska na lata 2004-2006

Odrzańska Droga Wodna to zasadniczy element „Programu dla Odry 2006”. Priorytetem jest modernizacja i rozwój Odrzańskiej Drogi Wodnej – międzynarodowego szlaku śródlądowych dróg wodnych. Utylitarny charakter tego Programu, sprawia, że jest on kompromisem między gospodarczym wykorzystaniem odrzańskiego szlaku wodnego i wszystkimi elementami środowiska przyrodniczego. Wyodrębniony w ramach NPR na lata 2004-2006 SPO „Transport – Gospodarka Morska” nie uwzględnia interesów Odrzańskiej Drogi Wodnej, ale również całego sektora transportu śródlądowego w Polsce. Zapis „podjęcie realizacji „Programu dla Odry 2006” stwarza możliwość oferowania usług transportu rzeczno-morskiego z punktem przeładunkowym w porcie Szczecin” nie gwarantuje jego rozwoju. Nieporozumieniem jest fakt pominięcia w wykazie odcinków sieci transportowej zaliczonych do „Oceny potrzeb infrastruktury transportowej TINA” odcinka Odry powyżej ujścia Nysy Kłodzkiej, tym bardziej, że rzeka Odra na całej swej długości zaliczona została do międzynarodowych dróg wodnych pod numerem E 30. Pomimo licznych interwencji ze strony Pełnomocnika brak jest porozumienia pomiędzy Ministrem Środowiska i Ministrem Infrastruktury, co prowadzi do stagnacji tego sektora i powoduje, że zadania związane z żeglugą śródlądową nie znalazły stosownego odzwierciedlenia zarówno w SPO „Transport – Gospodarka Morska”, jak i w części transportowej *Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006*. Powyższe jest o tyle niebezpieczne, że już dzisiaj należy mieć wizję rozwoju tego sektora w okresie następnego etapu planowania unijnego przypadającego na lata 2007-2013. Świadczą o tym wielkie plany rozbudowy dróg wodnych po stronie zachodniej.

4.5 Pozyskiwanie środków z funduszy unijnych na realizację zadań „Programu dla Odry 2006”.

4.5.1 Fundusz Spójności

W roku 2003 Pełnomocnik poprzez zarejestrowanie projektów w bazie ISEKP oraz złożenie kart potencjalnych przedsięwzięć do dofinansowania z Funduszu Spójności, zgłosił 15 projektów (Tabela 1) z komponentu ochrona przeciwpowodziowa na łączną wnioskowaną kwotę dotacji równą 562 211 000 EUR.

Tabela 1. Projekty przeciwpowodziowe zgłoszone do Funduszu Spójności przez Pełnomocnika.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Województwo	Całkowita kwota [mln EUR] wg średniego kursu PLN/EUR za I półrocze 2003 r.	Wnioskowana kwota dotacji [mln EUR] wg średniego kursu PLN/EUR za I półrocze 2003 r.
1.	2.	3.	4.	5.
1	Budowa zbiornika wodnego "Racibórz"	Śląskie	133,716	86,916
2	Modernizacja Nysy Kłodzkiej od zbiornika Nysa do ujścia do rzeki Odry	Opolskie	43,964	28,577
3	Budowa zbiornika wodnego "Kamieniec Żąbkowicki"	Dolnośląskie	132,788	86,312
4	Ochrona od powodzi miasta Opole	Opolskie	10,203	8,673
5	Modernizacja Kanału Gliwickiego	Śląskie	20,305	17,259
6	Budowa jazu i modernizacja śluzy "Chróstyce"	Opolskie	10,059	6,538
7	Ochrona od powodzi miasta Słubice	Lubuskie	18,208	11,835
8	Udrożnienie toru wodnego jeziora Dąbie	Zachodnio-pomorskie	12,139	10,318
9	Budowa zbiornika wodnego "Wielowieś Klasztorna"	Wielkopolskie	70,281	49,196
10	Ochrona od powodzi Ziemi Kłodzkiej	Dolnośląskie	80,954	52,614
11	Zbiorniki i poldery w dorzeczu Odry - zlewnia Kaczawy (Rzymówka, Pielgrzymka, Grobla)	Dolnośląskie	102,561	76,883
12	Zabezpieczenie przed powodzią miasta Wrocław cz. I	Dolnośląskie	59,073	38,398
13	Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego i ochrona od powodzi Wrocławia cz. II, w tym:	Dolnośląskie	118,301	88,692
13.1	Przerzut wód do Widawy	Dolnośląskie	68,870	51,652
13.2	Polder Kotowice	Dolnośląskie	39,123	29,309
13.3	Odbudowa i modernizacja wałów Wrocławia	Dolnośląskie	10,308	7,731
		SUMA	812,552	562,211

Dnia 4 września 2003r. Dyrektor Biura dr Lech Poprawski, jako przedstawiciel Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” uczestniczył w posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. Funduszu Spójności, podczas którego zostały przedstawione projekty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. 12 września 2003r. Pełnomocnik Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” wniósł o powołanie w skład Komitetu Sterującego ds. Funduszu Spójności swojego przedstawiciela.

Dnia 11 grudnia 2003r. Minister Środowiska podczas posiedzenia Komitetu Sterującego ds. Funduszu Spójności zaakceptował projekt pod nazwą „Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz” do przygotowania aplikacji do Funduszu Spójności w 2004 roku. Jest to projekt pilotażowy, który charakteryzuje się wysokim stopniem przygotowania do realizacji.

Pełnomocnik pełni rolę koordynatora szeroko pojętych zadań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, których zasięg potwierdza podejście do problematyki gospodarki wodnej poprzez działanie na terenie zlewni rzeki (dostosowując się tym samym do Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/EC) i jednocześnie zadań, których realizacja pozwoli wypełnić wynegocjowane przez Polskę okresy dostosowawcze w zakresie wdrażania Dyrektyw unijnych (91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, 76/464/EWG dotyczącej odprowadzania do wód powierzchniowych substancji uznawanych za niebezpieczne, 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed azotanami pochodzenia rolniczego). Przedsięwzięcia z tego zakresu zostały również zgłoszone do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności. Zadania te zostały zgłoszone w 2003r. przez poszczególne gminy, jak też przez związki i stowarzyszenia. Z obszaru dorzecza Odry zgłoszono do Funduszu Spójności 50 zadań (Tabela 2). Spośród nich Minister Środowiska zaakceptował do przygotowania aplikacji do Funduszu Spójności 12 zadań (24% zgłoszonych zadań, Tabela 3. Projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej z dorzecza Odry zatwierdzone do przygotowania aplikacji do Funduszu Spójności (stan na grudzień 2003 r.).

Należy dodać, iż w pierwszej grupie projektów z zakresu gospodarki wodno - ściekowej Minister Środowiska zatwierdził jedynie 4 z województw leżących w dorzeczu Odry. Natomiast interwencja Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” w październiku 2003r. przyczyniła się do tego, iż na posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. Funduszu Spójności zarekomendowano Ministrowi Środowiska przedsięwzięcia najlepiej przygotowane do ich realizacji, w efekcie, czego Minister zatwierdził do przygotowania aplikacji dodatkowe 8 projektów z gospodarki wodno ściekowej z obszarów leżących w dorzeczu Odry (Tabela 2).

Tabela 2. Projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej z dorzecza Odry zgłoszone do Funduszu Spójności w 2003r.

Lp.	Województwo	Ilość projektów zgłoszonych do dofinansowania	Ilość projektów zaakceptowanych przez Ministra Środowiska do przygotowania aplikacji do FS
1.	Śląskie	12	5
2.	Opolskie	11	-
3.	Dolnośląskie	8	2
4.	Lubuskie*	4	3**
5.	Zachodniopomorskie	2	-
6.	Kujawsko – pomorskie	1	-
7.	Wielkopolskie*	8	2**
8.	Łódzkie	4	1

* jeden projekt realizowany wspólnie przez woj. wielkopolskie i lubuskie (pt. Kompleksowe zagospodarowanie ścieków w zlewni rzeki Obry.)

** zadanie pn. Kompleksowe zagospodarowanie ścieków w zlewni rzeki Obry zostało zaakceptowane do przygotowania aplikacji do Funduszu Spójności.

Tabela 3. Projekty z zakresu gospodarki wodno – ściekowej z dorzecza Odry zatwierdzone do przygotowania aplikacji do Funduszu Spójności. (stan na grudzień 2003r.)

Lp.	Województwo	Nazwa zadania
1.	Śląskie	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta Zabrze
2.	Śląskie	Rozwiązanie gospodarki wodno – ściekowej dla mieszkańców gmin Jastrzębie Zdrój, Mszana, Godów, ochrona zlewni rzek górnej Odry i Wisły
3.	Śląskie	Kompleksowa poprawa gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Bytom
4.	Śląskie	Budowa centralnego systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Świebodzin
5.	Śląskie	Program kanalizacji sanitarnej gmin dorzecza Górnej Odry z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Raciborzu

Lp.	Województwo	Nazwa zadania
6.	Dolnośląskie	Karkonoski System Kanalizacji Sanitarnej
7.	Dolnośląskie	Program ochrony wód zlewni rzeki Ślęza i Oława
8.	Lubuskie	Zintegrowany system kanalizacji sanitarnej dla miasta Zielona Góra, północnej części gmin Zielona Góra i Świdnica – I etap
9.	Lubuskie	Budowa centralnego systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Świebodzin
10.	Lubuskie + Wielkopolskie	Kompleksowe zagospodarowanie ścieków w zlewni rzeki Obry
11.	Wielkopolskie	Uporządkowanie systemu odbioru ścieków w Kaliszu
12.	Łódzkie	Sieć kanalizacji sanitarnej dla miasta i gminy Sieradz oraz modernizacja stacji wodociągowej w Sieradzu

W celu koordynacji i kontroli stopnia przygotowania oraz zaawansowania dokumentacyjnego projektów zgłoszonych do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności, pracownicy Biura Pełnomocnika uczestniczyli w spotkaniach potencjalnych beneficjentów Funduszu Spójności, organizowanych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

4.5.2 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Znaczna ilość zadań zarówno z zakresu gospodarki wodno-ściekowej jak i ochrony przeciwpowodziowej uwzględniona została w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Realizowane w ramach ZPORR projekty w obszarze infrastruktury ochrony środowiska mają szansę na uzyskanie dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF). Z ERDF-u mogą zostać dofinansowane projekty, których wartość nie przekracza 10 mln euro. Podobnie jak w przypadku projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej zgłaszanych do Funduszu Spójności, przedsięwzięcia zgłaszane do ERDF-u przygotowywane są przez poszczególne gminy. Pełnomocnik pełni tu również rolę koordynatora realizacji zadań „Programu dla Odry 2006” w zakresie szeroko pojętej infrastruktury ochrony środowiska, w tym również mniejszych projektów przeciwpowodziowych. Z otrzymanych z Urzędów Marszałkowskich informacji, wynika, iż z województw w dorzeczu Odry przygotowanych jest około 370 propozycji projektów (Tabela 4).

Tabela 4. Projekty przygotowywane do zgłoszenia do ERDF-u z województw w dorzeczu Odry – gospodarka wodno – ściekowa.

Lp.	Województwo	Ilość projektów	Sumaryczny koszt zadań	Sumaryczna wnioskowana kwota dotacji
1.	Śląskie	145	372,64	max. 279,48*
2.	Opolskie	25	43,76	25,06
3.	Dolnośląskie	49	150,22	111,20
4.	Lubuskie	11	19,21	13,75
5.	Zachodniopomorskie	6	-	-
6.	Kujawsko – pomorskie	9	13,31	9,91
7.	Wielkopolskie	119	198,98	141,09
8.	Łódzkie	-	-	-
SUMA		364	798,12	580,49

*z powodu braku danych założono maksymalną kwotę dotacji 75% całkowitego kosztu zadania.

(W zestawieniu wzięto pod uwagę przedsięwzięcia kwalifikujące się do ERDF-u oraz takie, dla których podano koszty przedsięwzięcia)

Do ERDF zgłaszane są również mniejsze projekty z komponentu ochrona przeciwpowodziowa, których wartość nie przekracza 10 mln euro. Z zebranych informacji wynika, iż przygotowanych jest około 21 propozycji projektów z tego komponentu.

Tabela 5. Projekty przygotowywane do zgłoszenia do ERDF-u z województw w dorzeczu Odry - ochrona przeciwpowodziowa.

Lp.	Województwo	Ilość projektów	Sumaryczny koszt zadań	Sumaryczna wnioskowana kwota dotacji
1.	Opolskie	6	27,24	20,40
2.	Dolnośląskie	6	19,00	14,21
3.	Zachodniopomorskie	3	14,22	max. 10,66*
4.	Wielkopolskie	4	59,50	43,16
5.	Łódzkie	2	6,81	4,71
SUMA		21	126,77	93,14

*z powodu braku danych, założono maksymalną kwotę dotacji z ERDF-u w wysokości 75%
W zestawieniu wzięto pod uwagę przedsięwzięcia, dla których podano koszty całkowitego kosztu zadania.

5 OPRACOWYWANIE PROJEKTÓW DOKUMENTÓW NIEZBĘDNYCH DO OKREŚLENIA W USTAWIE BUDŻETOWEJ ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ PROGRAMU ORAZ OPRACOWYWANIE PRELIMINARZA WYDATKÓW ZGODNIE Z KIERUNKAMI ZADAŃ, USTALONYMI PRZEZ KOMITET STERUJĄCY PROGRAMU

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 marca 2002 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry - 2006” (Dz. U. Nr 31, poz. 278) oraz stosownie do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 maja 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2004 Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” wystąpił do Ministra Środowiska, Wojewodów i Marszałków województw objętych działaniem Programu (Opolskie, Śląskie, Dolnośląskie, Lubuskie, Zachodniopomorskie, Kujawsko-Pomorskie, Wielkopolskie, Łódzkie) z prośbą o sporządzenie i przekazanie formularzy planistycznych do projektu budżetu na rok 2004 – druki RZ-16.

Podczas prac nad formularzami planistycznymi do projektu budżetu państwa na rok 2003 środki, które powinny zostać przeznaczone w roku 2002 (44.235 tys. zł) zostały zsumowane z zapisanymi w załączniku nr 2 na rok 2003 (56.960 tys. zł), co po przeliczeniu średniorocznymi wskaźnikami cen towarów i usług konsumpcyjnych do poziomu cen roku 2002 dało łączną kwotę 106 760 tys. zł. Mając powyższe na uwadze, Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry – 2006” wnioskował do Ministra Finansów o zabezpieczenie w budżecie państwa na rok 2003 kwoty 106 760 tys. zł na realizację ustawowego Programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006”.

Podczas posiedzenia Rady Ministrów 20 września 2002r. podjęta została decyzja o przeznaczeniu w roku 2003 na Program kwoty 50 000 tys. zł (po przeliczeniu na poziom cen 2001 roku – 47 225 tys. zł), a podczas posiedzenia Sejmu w dniu 30 października 2002r. przyjęta została zmiana ustawy polegająca na:

1. zmniejszeniu w roku 2003 nakładów z budżetu państwa z 56 956 tys. zł do 47 225 tys. zł,
2. zwiększeniu o powstałą różnicę (9 734 tys. zł) planowanych nakładów z budżetu państwa na rok 2004 do kwoty 91 289 tys. zł.

W 2003 roku prace planistyczne nad budżetem na rok 2004 (formularze RZ) prowadzone były w oparciu o następujące założenia:

1. Średnioroczne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych: 103,8 – wg ustawy budżetowej oraz prognozowany 103,2, do przeliczenia cen z poziomu roku 2001 na ceny bieżące,
2. Zsumowane zostały kwoty: planowane na rok 2004 nakłady wg załącznika nr 2 - 91 289 tys. zł oraz zaległe z roku 2002 – 44 235 tys. zł

Na podstawie otrzymanych materiałów oraz w oparciu o zapisy ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry - 2006” (Dz. U. Nr 98, poz. 1067, Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 Nr 216, poz. 1827) ze szczególnym uwzględnieniem załączników nr 2, 3 i 4 do Ustawy, a także biorąc pod uwagę przedstawione powyżej fakty, Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” wystosował prośbę o zabezpieczenie w roku 2004 kwoty 145 172 tys. zł w formie odrębnej rezerwy celowej na finansowanie zadań objętych programem wieloletnim „Program dla Odry 2006”. Do pisma załączone zostały formularze:

1. RZ – 6 Projekt budżetu państwa na 2004 r. - finansowanie zadań nie objętych uzgodnieniami z Komisją Europejską,

2. RZ – 9 Projekt budżetu państwa na 2004 r. - środki budżetu państwa przeznaczone na finansowanie inwestycji,
3. RZ – 16 Projekt budżetu państwa na 2004 r. - programy wieloletnie.

W oparciu o pismo Ministra Finansów FS8 – 4110/1/2003 z dnia 25 lipca 2003 r. informujące o zaplanowaniu na rok 2004 rezerwy celowej na finansowanie zadań „Programu dla Odry 2006” w wysokości 86 040 tys. zł przygotowane zostały formularze planistyczne:

1. BW-I Projekt budżetu państwa na 2004 r. – środki budżetu państwa przeznaczone na finansowanie inwestycji wraz z omówieniem,
2. IP – projekt budżetu państwa na 2004 r. – wniosek przyznanie środków budżetowych na finansowanie inwestycyjnego programu wieloletniego.

Jednocześnie, mając na uwadze brak nakładów budżetu państwa w formie rezerwy celowej roku 2002 oraz przeznaczenie w roku 2003 kwoty mniejszej od zaplanowanej przez ustawodawcę, Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” wystąpił do Ministra Finansów z wnioskiem o zwiększenie rezerwy celowej na rok 2004 do kwoty 143 763 tys. zł. Minister Finansów uwzględnił sygnalizowane przez Pełnomocnika zagrożenia dla realizacji Programu, czego efektem było zwiększenie rezerwy celowej na rok 2004 do kwoty zapisanej w załączniku nr 2 do ustawy – 91 288 tys. zł. W ślad za informacją o zwiększeniu rezerwy celowej, przygotowane zostały korekty złożonych formularzy IP oraz BW-I z uwzględnieniem kwoty 91 288 tys. zł.

Zapisanie w projekcie budżetu państwa na rok 2004 kwoty 91 288 tys. zł w części 83 – rezerwy celowe, z przeznaczeniem na realizację zadań „Programu dla Odry 2006” pozwoliło na rozpoczęcie prac zmierzających do podziału zaplanowanych środków.

6 PRZYGOTOWYWANIE PLANÓW FINANSOWO-RZECZOWYCH ORAZ HARMONOGRAMU DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W RAMACH PROGRAMU

Stosownie do zapisów ustawy budżetowej przygotowano plan rzeczowo-finansowy odnoszący się do wydatkowania kwot związanych z realizacją „Programu dla Odry 2006”. Ustaleń dokonano wspólnie z instytucjami uczestniczącymi w realizacji Programu. Rezerwę celową budżetu państwa na realizację Programu dla Odry 2006 wynoszącą 50 000 000 zł podzielono według części budżetowych (Tabela 6).

Tabela 6. Podział rezerwy celowej - „Program dla Odry 2006”

Lp.	Dysponent	Część budżetowa	Kwota w złotych
1	Minister Środowiska	22	33 600 000
2	Minister Środowiska	41	1 000 000
3	Wojewoda Dolnośląski	85/02	8 875 000
4	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	85/04	335 000
5	Wojewoda Lubuski	85/08	1 640 000
6	Wojewoda Łódzki	85/10	550 000
7	Wojewoda Opolski	85/16	1 000 000
8	Wojewoda Śląski	85/24	500 000
9	Wojewoda Wielkopolski	85/30	2 000 000
10	Wojewoda Zachodniopomorski	85/32	500 000
Część 83 Rezerwa celowa na realizację „Programu dla Odry 2006” w roku 2003			50 000 000

Pierwotny podział rezerwy celowej został zmieniony decyzjami Ministra Finansów, uruchomionymi na wniosek Pełnomocnika, w związku z faktem innych rozwiązań finansowania zadań Programu w szczególności:

- Wykonaniem studium wykonalności dla Wrocławskiego Węzła Wodnego w ramach projektu Banku Światowego jako rozszerzenia tematu Studium Wykonalności dla zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz na rzece Odrze,
- Sfinansowaniem studium ochrony od powodzi zlewni Bystrzycy, Strzegomki oraz Bobru ze środków RZGW Wrocław (kredyt EBI),
- Weryfikacją pierwotnych wartości kosztorysowych zadań związaną z rozstrzygniętymi przetargami przeprowadzanymi przez Pełnomocnika lub przez instytucje podległe Ministrowi Środowiska.

W związku z przygotowaniem Polski do członkostwa w Unii Europejskiej oraz pojawiającą się możliwością współfinansowania niektórych zadań Programu ze środków Unii Europejskiej, Pełnomocnik Rządu zwrócił szczególną uwagę na opracowania dokumentacyjne, prace studialne i studia wykonalności, które stanowią podstawę ostatecznych wniosków o finansowanie zadań. Wobec faktu zgłoszenia 15 zadań przeciwpowodziowych „Programu dla Odry 2006” do Funduszu Spójności istnieje pilna potrzeba wykonania stosownych opracowań. W ramach kwoty 50 mln zł zrealizowano bądź jest realizowanych 13 zadań o charakterze dokumentacyjnym tj.

- 9 studiów wykonalności,
- 2 koncepcje programowo-przestrzenne (ochrona Słubic, Tor Jeziora Dąbie),
- 1 materiał do uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (Racibórz),
- projekt badawczy mający na celu ratowanie Jeziora Turawskiego.

Dodatkowo na zadania inwestycyjne, tj. na prace budowlane przekazano kwotę ponad 29 mln zł.

7 PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POZYSKIWANIA POZABUDŻETOWYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU ZE ŹRÓDEŁ KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

W okresie sprawozdawczym prowadzono rozmowy z:

- Izłą Gospodarczą we Wrocławiu na temat przyspieszenia zakończenia budowy stopnia wodnego w Malczycach. Odbyło się spotkanie z generalnym wykonawcą, firmą Maxer z Poznania, w celu opracowania strategii zmierzającej do szerszego uczestnictwa innych firm w przedsięwzięciu oraz skredytowania zadania ze środków własnych wykonawcy.
- Bankiem PKO S.A. na temat możliwości współfinansowania zadań odrzańskich.
- Niemiecko-włoską grupą kapitałową w zakresie możliwości zagwarantowania środków na realizację projektów w Polsce.

8 ANALIZOWANIE I OCENIANIE ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH I EKONOMICZNYCH Z DZIEDZIN ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PROGRAMU

Biorąc pod uwagę zakres kompetencji oraz obowiązków Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” wynikających z Rozporządzenia, podjęto działania mające na celu nadanie Pełnomocnikowi należytej rangi w strukturze zarządzania i kontroli w Funduszu Spójności. Zgłoszone przez Pełnomocnika do Funduszu Spójności zadania, ich duże znaczenie dla gospodarki wodnej, aktywizacji gospodarczej regionu oraz zabezpieczenia przeciwpowodziowego oraz fakt pełnienia przez Pełnomocnika funkcji koordynującej dla zgłoszonych do Funduszu Spójności zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej stanowią wystarczającą delegację dla umiejscowienia Pełnomocnika w instytucji zarządzającej priorytetami. Takie rozwiązanie przyczyni się do stworzenia jasnego, zgodnego z obowiązującymi w Unii Europejskiej normami, systemu zarządzania oraz monitorowania przepływu środków na finansowanie inwestycji a także przepływu informacji o inwestycjach.

Zespół doradczy Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” do spraw energetycznego wykorzystania rzek dorzecza Odry

Jednym z ważnych komponentów rządowego „Programu dla Odry 2006” jest energetyczne wykorzystanie rzek. Realizacja tego komponentu jest również bardzo istotna ze względu na zadania stojące przed naszym krajem w związku z realizacją krajowego programu energetycznego na najbliższe lata. W związku z zobowiązaniami związanymi z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej program ten zakłada, że w ogólnym bilansie energetycznym kraju do roku 2010 udział energii z tzw. źródeł odnawialnych wyniesie 7,5 % (obecnie niewiele ponad 2,5%). Z tego względu istnieje pilna potrzeba przyspieszenia prac nad pozyskiwaniem „energii zielonej”, w której hydroenergetyka odgrywa ciągłą rolę najważniejszą.

W celu wypracowania stanowiska uwzględniającego interesy wszystkich zainteresowanych rozwojem hydroenergetyki stron, 9 grudnia 2003r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie zespołu doradczego Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” do spraw energetycznego wykorzystania rzek dorzecza Odry. W skład zespołu Pełnomocnik Rządu powołał przedstawicieli:

- Ministra Środowiska – głównego administratora wód płynących w Polsce,
- Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej,
- Regionalnych Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych,

- Przedsiębiorców i producentów energii elektrycznej,
- Odbiorców i dystrybutorów energii (Zakłady Energetyczne – Grupa W-5),
- Największych Inwestorów (Elektrownie Szczytowo-Pompowe S.A.),
- Nauki,
- Instytucji zajmujących się gospodarką wodno-ściekową.

Najważniejsze zadania zespołu:

W ramach Systemu Informacji Przestrzennej o dorzeczu Odry niezbędne jest przeprowadzenie inwentaryzacji i zestawienie:

- Historycznych punktów wykorzystania energii wodnej w dorzeczu Odry,
- Istniejących obiektów hydroenergetycznych (charakterystyka techniczna, potrzeby modernizacyjne i możliwości wykorzystania),
- Nowych potencjalnych lokalizacji i możliwości inwestycyjnych oraz ich uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto:

- Analiza gospodarczych i ekologicznych aspektów rozwoju hydroenergetyki,
- Rola i miejsce energii wodnej w bilansie energetycznym oraz w polityce energetycznej kraju,
- Zasady finansowania i prowadzenia prac utrzymaniowych obiektów piętrzących (producenci energii, administratorzy wód),
- Istniejące i niezbędne regulacje prawne,
- Relacje producenci – odbiorcy energii (współpraca, polityka cenowa),
- Wypracowanie propozycji instrumentów wsparcia rozwoju hydroenergetyki ze strony państwa (subwencje, gwarantowany zakup i ceny minimalne, ulgi kredytowe, polityka podatkowa, „zielone certyfikaty” i „zielone podatki”, dotacje i granty, premie środowiskowe, korzystne regulacje prawne, inne instrumenty).
- Ocena celowości podejmowanych inwestycji.

Biuro Pełnomocnika Rządu zwróciło się do czterech RZGW oraz ośmiu ZMiUW administrujących w granicach dorzecza rzeki Odry z prośbą, o sporządzenie zestawień dotyczących istniejących, modernizowanych oraz realizowanych elektrowni wodnych jak też potencjalnych lokalizacji pod ich budowę.

9 INICJOWANIE KONTROLI PRZEBIEGU REALIZACJI INWESTYCJI I PROJEKTÓW PROGRAMU.

Większość inwestycji realizowanych w ramach „Programu dla Odry 2006” zostało zakończonych w okresie sprawozdawczym. Wobec powyższego i z uwagi na skromne środki Pełnomocnika nie przeprowadzono kontroli przebiegu realizacji inwestycji w terenie. Jednostki bezpośrednio zaangażowane w realizację programu składały sprawozdania za okres realizacji do końca czerwca i września oraz pod koniec roku za cały okres 2003 r. Informacja dotyczyła procentu zaawansowania prac w ujęciu rzeczowym i finansowym oraz informacji o wielkościach wykorzystanych środków z rezerwy celowej budżetu Państwa. Ponadto jednostki przekazywały na bieżąco informacje dotyczące wykonania swoich zadań.

10 REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POWIERZONYCH PRZEZ RADĘ MINISTRÓW LUB PREZESA RADY MINISTRÓW, ZWIĄZANYCH Z PROGRAMEM ORAZ ZE ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJEM DORZECZA ODRY

W okresie sprawozdawczym zarówno Rada Ministrów jak Prezes Rady Ministrów nie powierzały Pełnomocnikowi Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” innych spraw poza wymienionymi w ustawie i rozporządzeniu.

11 PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- Środki zapewnione przez budżet państwa na realizację zadań „Programu dla Odry 2006” stanowią podstawowe i niejednokrotne jedyne źródło środków inwestycyjnych dla instytucji odpowiedzialnych za stan urządzeń wodnych.
- Dzięki zabiegom Pełnomocnika i instytucji realizujących zadania programu środki z „Programu dla Odry 2006” są w sposób znaczny pomnażane i efektywnie zagospodarowywane, co jest szczególnie ważne wobec tendencji systematycznie zmniejszających się nakładów na bieżące utrzymanie urządzeń wodnych.
- Realizacja zadań wynikających z ustawy „Program dla Odry 2006” wymaga dodatkowych środków wobec niezakończonych inwestycji z zakresu usuwania szkód powodziowych z roku 1997 i lat następnych.
- Konieczna jest zmiana modelu prowadzenia inwestycji w okresie wieloletnim, których realizację przy udziale środków innych można znacznie skrócić.
- Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 i miejsce „Programu dla Odry 2006” jako programu krajowego otwiera drogę do jego realizacji w dalszych latach planowania unijnego.
- Fakt umieszczenia „Programu dla Odry 2006” w dokumentach unijnych i jego wysoka ocena jako programu zmierzającego do zrównoważonego rozwoju powinien stanowić podstawę do realizacji jego wszystkich zadań ze środków unijnych. Błędne utożsamianie Programu tylko i wyłącznie z inwestycjami przeciwpowodziowymi, bądź wielkimi inwestycjami hydrotechnicznymi nie może stanowić przeszkody w jego realizacji. Takie podejście uwidoczniło się w sposób szczególny przy opracowaniu SPO „Gospodarka Wodna - Ochrona Środowiska”.
- Brak ścisłej współpracy pomiędzy Ministrem Środowiska i Ministrem Infrastruktury w zakresie żeglugi śródlądowej w porównaniu do ogromnych inwestycji, które prowadzi strona niemiecka, stanowi zagrożenie dla rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce i polskich armatorów. Należy zadbać o to, aby wypracować strategię rozwoju żeglugi śródlądowej przy ścisłej współpracy Ministra Środowiska i Ministra Infrastruktury.
- Konsekwencja przy wdrażaniu programu realizowanego przez Rząd Rzeczypospolitej oraz samorzady dorzecza Odry stanowi gwarancję aktywizacji gospodarczej i rozwoju dorzecza Odry.
- Podważanie i kwestionowanie roli Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” stanowi zagrożenie dla funkcjonowania Programu. Jest to niezgodne z opinią społeczną, która traktuje „Program dla Odry 2006” jako program apolityczny, realizowany we współpracy ze wszystkimi środowiskami nadodrzańskimi.
- Odrzańska Droga Wodna jest zasadniczym elementem „Programu dla Odry 2006”, lecz znaczenie tego szlaku w systemie międzynarodowych dróg wodnych jest w Polsce niedoceniane. Znajduje to wyraz w braku odpowiednich zapisów w dokumentach dotyczących polityki transportowej i polityki regionalnej, jak i w braku środków finansowych na modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej. Sytuacja ta powinna ulec zmianie w następnym etapie programowania Unii Europejskiej w latach 2007 – 2013. Wynikająca z „Programu dla Odry 2006” odbudowa Odrzańskiej Drogi wodnej powinna uzyskać – obok niewątpliwie ważnego zadania ochrony przeciwpowodziowej – priorytet i możliwości realizacji.